

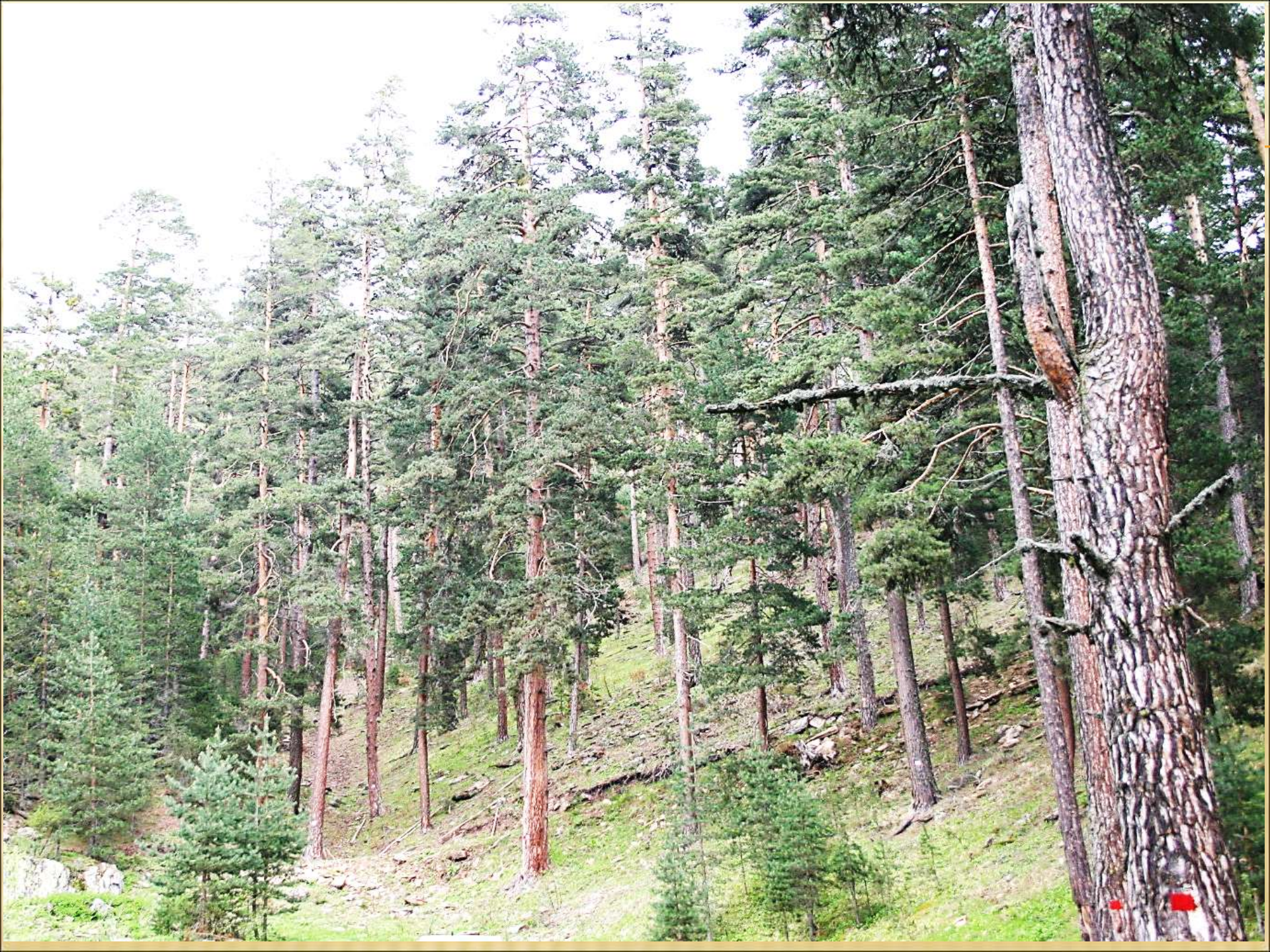
SİLVİKÜLTÜREL PLANLAMA-2

Prof. Dr. Ali Ömer ÜÇLER

- ✘ Marjinal ekolojik şartlardaki gevşek kapalı bir Ardıç ormanı, ana amacı odun üretimi ise bu orman verimsiz kabul edilmektedir.
- ✘ Ancak işletme amacı **toprak koruma** veya **su üretimi** ise, **aynı orman verimli bir ormandır.**
- ✘ Ormanların verimli veya verimsiz olarak değerlendirilmesinde kullanılan kriterler yerine, o ormanın kuruluş itibariyle **işletme amacına (fonksiyonuna)** uygunluğu kriter olarak ele alınması gerekmektedir.

Fonksiyonlar:

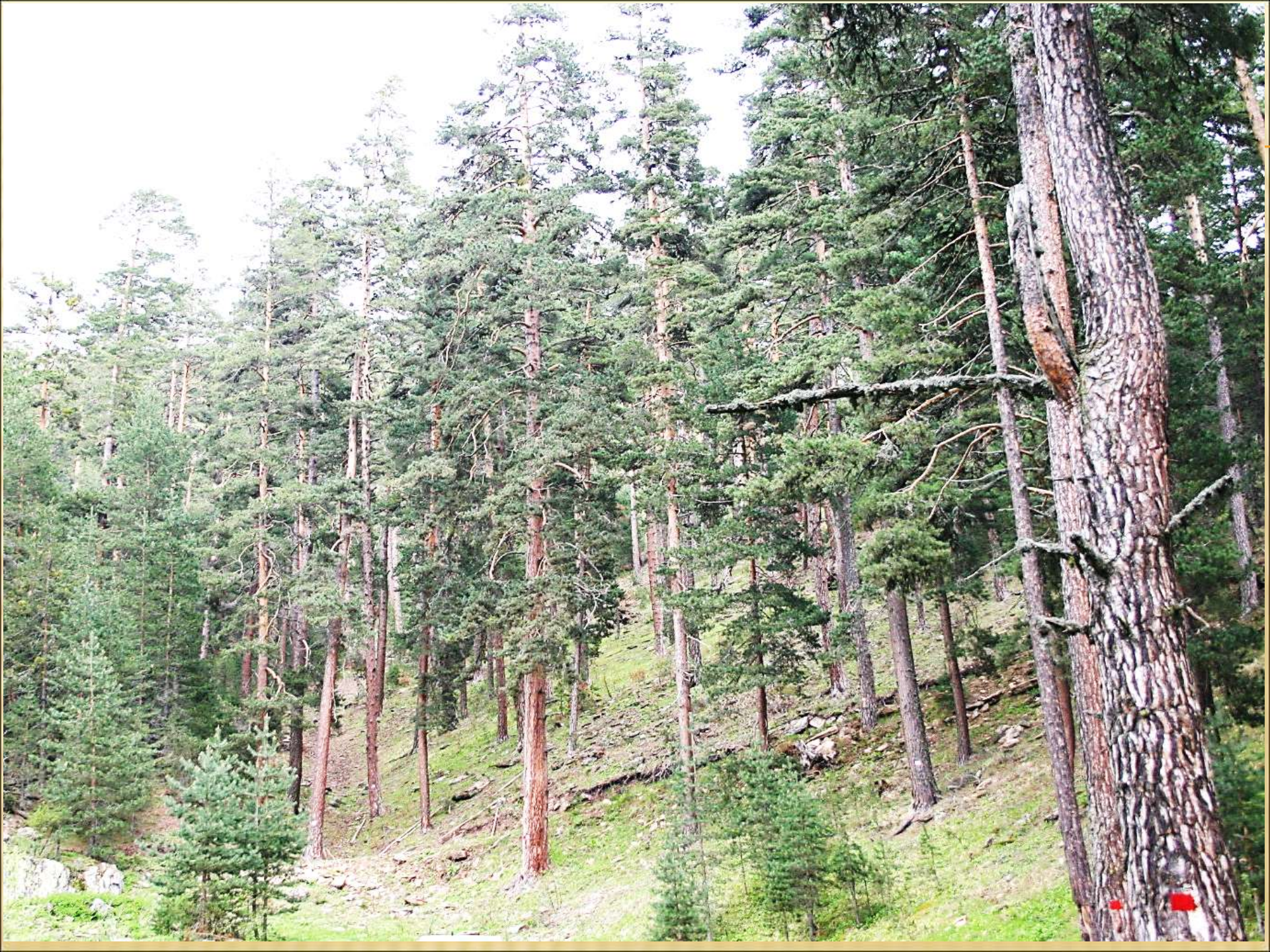
Ölçüt, Gösterge ve
Aktivitelere

Fonksiyonlar	Ölçüt	Gösterge	Silvikültürel Müdahale
Odun Ürünleri Üretimi	<ul style="list-style-type: none"> • Yetiştirme ortamı özellikleri, kapalılık, odun endüstrisi arzı, işgücü kapasitesi, işletmenin teknik-idari yapısı 	<ul style="list-style-type: none"> • Mevcut asli ağaç türü/türleri, meşcere yapısı (kapalılık, sıklık, karışım şekli, vb.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Orman bakımı tedbirlerinin eksiksiz uygulanması, gençleştirme çalışmaları-rında doğaya uygun silvikültürel müdahalelerin yapılması
Orman Ekosistemini İyileştirme	<ul style="list-style-type: none"> • Doğal yapısı bozulmuş orman alanları, gençleştirme vb. çalışmalarının başarısız olduğu yerler ile parçalanmış orman alanları 	<ul style="list-style-type: none"> • Bozuk , parçalanmış ve 3-5 ha dan küçük alanları birleştirmeye yönelik habitat bağlantıları için ağaçlan-dırılacak alanlar, gençleş-tirme çalışmalarının başarısız olduğu alanlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Doğal ve yapay yollarla gençleştirme çalışmaları-rında uygun türlerin kullanımı (arazi hazırlığı, zamanında ekim veya dikim, çok amaçlı türlerin seçimi), her türlü koruma ve bakım müdahaleleri
Yüksek Dağ Orman Ekosistemi	<ul style="list-style-type: none"> • Yükselti, Ağaç formu, Ağaç boyu, çapı, artım, Kapalılık, Subalpin, 	<ul style="list-style-type: none"> • Üst orman zonundaki (1800-2000 m üzeri) bozuk ormanlık alanları, ağaç, ağaççık ve çalı kuşağı, antropojen etkilerle oluşmuş alanlar, alpin zondan 10-80 m alt rakıma doğru olan tampon ya da tehlike zonu 	<ul style="list-style-type: none"> • İlimli silvikültürel müdahale, İyileştirme (rehabilitasyon), Doğa yürüyüşleri (treking), ve diğer ekoturizm faaliyetleri

Fonksiyonlar	Ölçüt	Gösterge	Silvikültürel Müdahale
BÇ Koruma (Biyolojik çeşitlilik Koruma)	<ul style="list-style-type: none"> • ÖKA (Önemli kuş alanları), ÖBA (önemli bitki alanları), hedef türlerin habitat alanları, Yaş, İdare süresi, Çap, Boy, orman parçası (Patch) büyüklüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Yaş, Çap ve Boy gibi meşcere elemanları itibarıyla doğal orman değeri taşıyan ve yüksek rakımlardaki Yaban hayatı ve bitki türü çeşitliliği açısından önemli alanları koruma ve izleme, ÖBA ve ÖKA alanları 	<ul style="list-style-type: none"> • Öncelikli koruma ve daha sonra kısmi müdahale yapılabilir... • Sarıçam, ladin meşcerelerinin doğal gelişim seyirlerini izleme,
Sosyal Baskılı Alanlar	<ul style="list-style-type: none"> • Köy, mezra, yayla gibi yerleşim yerleri ile hayvan sürülerinin göy yolları, su içme alanları, ot alma (çayır) yerleri 	<ul style="list-style-type: none"> • Köy ve mezra gibi büyük yerleşim yerlerinin 1 km etrafı diğer yerleşim yerlerinin 500m etrafı, alt orman kenarlarından ve OT (özellikle otlatma alanları) alanlarından 70 içe olan tampon alan 	<ul style="list-style-type: none"> • Müdahaleler kısmi olarak yapılmalı, AF uygulamalarına yer verilmelidir.
Rekreasyon-estetik ve özellikli alanlar	<ul style="list-style-type: none"> • İlginç oluşumlar: peri bacaları, kanyonlar, festival alanları • Ekoturizme konu olabilecek bir değer olması (doğal, kültürel ve estetik kaynak değeri), ODOÜ 	<ul style="list-style-type: none"> • Kanyon oluşumları, peri bacaları oluşumları, kayak tesisleri, kamp alanları • Geleneksel yaşam biçimi (yaylacılık, yayla evi, kışkık, nezir, yayla festivalleri vb.), • Arıcılık, Şelale, 	<p>Müdahale yok, rekreatif etkinlik alanları oluşturulmalı, doğal güzellikleri ortaya çıkaracak müdahaleler yapılmalı,</p>
Su Kenarı Alanları	<ul style="list-style-type: none"> • Akarsu (dere, nehir), göl, mevsimlik durumu, debi, eğim, sıcaklık, dere tabanı 	<ul style="list-style-type: none"> • Kura nehrinde 200 (100+100) m., zaman zaman 250mlik şerit, ana derelerde 140 (70+70) ve diğer derelerde 70(35+35) tampon 	<ul style="list-style-type: none"> • İlimli ya da doğaya uygun silvikültür • Tıraşlama yok, İdare süresi uzatılmalı

ABİDE AĞACA AİT BİLGİLER

AĞAÇ SIRA NO	:	69
ÇAPI	:	72
D.K.G. HACMI	:	7261
BOYU	:	34m
YAŞI	:	232
SON 10 YILLIK ARTIM		
HALKA KALINLIĞI	:	6

- × **Amaçlar ve önlemlerin** uzun vadede geniş ölçüde aynı olduğu orman parçaları, planlama tekniği açısından «**planlama birimlerini**» oluştururlar.
- × Silvikültürel çalışmaların düzenlenmesi, **geniş bölgede**, **bir ormanda** veya **bir meşcerede** yapılabilir.
- × Buna göre;
- × **Bölgesel**,
- × **Seri**,
- × **Meşcere**,
- × **Silvikültür Planları** düzenlenebilir.

× Bölgesel Silvikültür Planları

- × Türkiye'de ormancılık yönetim bölümleri içerisinde özellikle orman işletme müdürlüklerinin (bir veya birkaç orman işletme müdürlüğü alanını kapsayan) orman alanları için düzenlenecek planlar BÖLGESEL SİLVİKÜLTÜR PLANI niteliğini taşır.
- × Bölgesel silvikültür planlarında **ağaç türü**, **işletme türü** ve **şekli** bakımından durumun devamı veya değiştirilmesi yönünde alınan kararlar ayrı ayrı toplandıktan sonra plan süresi içerisinde öncelik sırasına göre verilir.

× Seri Silvikültür Planları

× Seri silvikültür planlarında birim alan;

× **Amenajman planlama birimi**

× **Seri veya işletme sınıfı alanıdır.**

× Bu planlar, seri veya işletme sınıfı içerisinde **aynı veya benzer özellikler gösteren meşcereleri** sınıflandırarak **farklı silvikültürel işlem birimleri** ve **objelerini** belirler.

× Uygulanacak işlemler ve çıkacak hasılatın zaman ve alan olarak düzenlenmesinde, **amenajman planları**nın verdiği esaslar da göz önünde bulundurularak yapılır.

- × **Seri silvikültür planları** silvikültürel işlemlerin gerçekleştirilmesi için ek önlemler ve program gereksinimlerini belirtir.
- × **Seri silvikültür planları** bu işleri yaparken esas olarak **amenajman planları** ve **meşcere silvikültür planlarından** yararlanır.
- × **Seri silvikültür planı** içerisinde **bakım çalışmalarının planlamasında**, gençleştirme alanları dışında kalan ve bakıma konu olan **bütün bakım meşcereleri** toplu olarak ele alınır.

- ✘ Her bir meşcerede uygulanacak bakıma ait teknik önlemler **meşcere silvikültür planı**nda verilmektedir.
- ✘ **Seri silvikültür planı**nda ise farklı işlem biçimlerine konu olan meşcereler gruplandırılarak, bir plan süresi içerisinde ormanda yapılacak iş gruplarıyla bunların orman içerisindeki dağılımları belirlenir.
- ✘ **Böylelikle;**
- ✘ **Gençlik bakımı**, **sıklık bakımı** ve **aralama** işlemlerinin uygulanacağı meşcerelerle **diğer tali işlemler**in uygulanacağı meşcereler belirlenir.

× **Meşcere Silvikültür Planları** (Detay Planları, Münferit Planlar)

- × **Meşcere silvikültür planları** çok çeşitli silvikültürel sorunları inceleyen detaylı bir silvikültürel çalışmadır.
- × **Meşcere ile yetiştirme ortamı ilişkileri,**
- × **Meşcerenin amaç kuruluşuna götürülmesi,**
- × **Meşcere bakımına ait çeşitli önlemler,**
- × **Ağaç türü seçimi, gençleştirme ve dönüştürme işlemleri tekniği,**
- × **biyolojik çeşitliliğin korunması konuları**

- × **Meşcere silvikültür planlarında** gerekçeleriyle birlikte ele alınarak karar verilir ve uygulama düzeni yapılır.
- × Bölmeler ele alınarak bir tanıtım yapılır.
- × İşletme silvikültür amacı belirlenerek, bu amaca götürecektir **silvikültürel işlemler** ve bunların plan süresi içerisindeki seyri gerekçeleriyle verilir.

- ✘ Silvilüktür tekniğinin meşcere ile ilgili önlemleri en geniş biçimde meşcere silvikültür planında yeralır.
- ✘ Meşcere **Silvikültür Planı**nda genel olarak;
- ✘ Meşcerenin genel tanıtımı yapılır.
- ✘ Özel önlemler almayı gerektiren ekstrem durumlar ile önemli biyotik ve abiyotik etmenler belirtilir.
- ✘ Meşcerenin özelliklerine ve işletme amacına bağlı olarak yakın silvikültürel amaç (**bakım**, **gençleştirme**, **dönüştürme** ve **doğa koruma**) belirlenir.
- ✘ Plan süresi içinde uygulanacak silvikültür tekniğine karar verilerek uygulamada dikkat edilecek özellikler gösterilir.

- × **Meşcere silvikültür planı**nda işlemler sonucunda çıkacak odun hasılatının miktarı ve bunun değerlendirme olanakları üzerinde de durulmalıdır.
- × Ayrıca,
- × **Amenajman planı**nda, meşcereler için verilmiş ve eta'da yanılma gözlenmiş veya belirlenebilmişse yönetimce gereği yapılmak üzere belirtilmelidir.